

**ПАМ'ЯТКИ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
САМБІРЩИНИ – ОБ'ЄКТИ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ПРИКАРПАТТЯ**

Присвячено дослідженню культурної спадщини Самбірського району Львівської області. Зосереджено увагу на культурних пам'ятках краю, які мають туристичну привабливість.

Ключові слова: культурна спадщина, пам'ятки культури.

Прикарпаття належить до найбагатших в Україні територій на пам'ятки історії та культури, вивчення та дослідження яких має важливу роль в розвитку туристичної галузі. Впродовж багатьох віків під впливом історичних подій Прикарпаття формувалося як багатонаціональний та полікультурний регіон. І сьогодні, одна з найголовніших рис краю – багатогранність та особливий колорит його культурної спадщини. Світогляд, віросповідання, звичаї, традиції багатьох народів знайшли своє відображення в унікальних та своєрідних пам'ятках культури.

Багатим арсеналом пам'яток культури володіє Самбірський район Львівської області. Чимало культурних цінностей зберігається в музеї “Бойківщина”, в шкільних музеях, храмах, приватних колекціях.

В наукових та краєзнавчих розробках таких дослідників, як Ю. Рабій, Г. Машура, Д. Каднічанський, А. Каднічанський, О. Козар, Б. Виханський, В. Артемович, В. Голинський, Б. Проць, І. Волчко-Кульчицький, та ін. представлено цікаві розвідки культурного надбання Самбірщини. Автори зосереджуються, в основному, на виявленні та характеристиці пам'яток культури, залишаючи поза увагою можливість використання їх з туристичною метою. Тому, вивчення культурної спадщини краю саме для потреб туризму, на наш погляд, є не лише чинником формування туристичного іміджу регіону, а й вагомим потенціалом розвитку туризму в Україні.

Метою роботи є дослідження культурної спадщини Самбірського району Львівської області, її відомих та маловідомих пам'яток як об'єктів туризму.

Під культурною спадщиною розуміють сукупність об'єктів матеріальної та духовної культури, які створені у процесі історичного розвитку суспільства на певній території. Вони мають пізнавальну цінність і можуть бути використані для туристичної діяльності. До культурної спадщини належать архітектурні споруди, археологічні об'єкти, замки, фортеці, пам'ятні місця, пов'язані з життям та творчістю

видатних постатей історії та культури, пам'ятники оборонного будівництва, сакральні споруди та ін.

Культурна спадщина Самбірщини має свої особливості. Цей куточок української землі називають бойківським краєм, культура якого тісно пов'язана з давньослов'янською культурою; у звичаях, обрядах, традиціях домінують християнські цінності; збереглося багато цікавих розповідей, легенд та переказів про історичні події, про культуру, про топонімічні назви населених пунктів. Саме тут знаходяться унікальні релігійні об'єкти – сакральні осередки бойків, поляків, євреїв, росіян та інших народів, які формують етнорелігійний колорит цього краю, і є вагомим туристичним ресурсом. На території району нараховується понад 90 пам'яток архітектури національного та місцевого значення [1, с. 86].

Пам'ятки культури, умовно, можна розділити на дві групи, а саме на відомі та маловідомі. Відомі пам'ятки культури – це, в основному, пам'ятки архітектури загальнодержавного та місцевого значення, більшість з яких розташовані в місті Самборі та в найближчих селах району. До маловідомих пам'яток культури – належать недосліджені або малодосліджені архітектурні споруди, які не мають статусу пам'яток архітектури, зокрема, це оборонні будівлі, залишки замків і фортець, середньовічні костели, збережені та оновлені, переважно, сільськими громадами. Їх дослідження на часі і важливе з огляду на туристичну привабливість регіону.

Перші згадки про Самбір в літописах відносять до 1241 року [9, с. 40]. В першій половині XIII ст. на місці міста було укріплене поселення Погонич, яке повністю зруйнували татари [10, с. 340]. Через деякий час місто постало з руїн вже як муроване поселення, збудоване в західноєвропейських традиціях. Дослідник історії міста, Др. Михайло Скорик в праці “Походження назви міста Самбора” зазначає: *“Коли в 1241 р. знищено давній, княжий город Самбір (Старий), мешканці його перенеслися до недалекої оборонної оселі Погонича, і так в 1241 р., за волюдиння короля Данила заложили нове місто, котре назвали також Самбором, бо принесли цю назву зі собою, а може й тому прийлася ця назва, що й на новому місці застали розлогі самбірські гаї, які пригадували їм матірне місто”* [9, с. 49].

Місцевість навколо Самбора була заселена ще в сиву давнину. Вона входила до складу Київської Русі. Після утворення Перемиського князівства територія була його складовою, а потім Самбірщина увійшла до Галицького і Галицько-Волинського князівства. В 1349 році ці землі почали підпорядковуватись польській короні і з Польщі на Самбірщину вирушили переселенці. Саме тоді в місті будується кілька костелів, монастирів та потужні оборонні вали. Це, зокрема, монастир бернардинців, оборонні укріплення самбірської церкви. *“Монастирський будинок складався з трьох крил, причому південне крило було висунуте*

Рис. 1. Самбірська ратуша

поза межі правильного чотирикутника в східному і західному напрямках. Цей будинок мав монаші келії, кімнати для людей, які мешкали при монастирі... Спочатку монастир був оточений валом з дерев'яним частоколом. На певній відстані одна від одної знаходились дерев'яні вежі. Брама була зі сходу. На заході монастир межував з публічною дорогою та королівським млином. На півночі знаходився міський вал. Монастир був внесений в оборонну систему міста і становив одноосібний пункт оборони. Всі будівлі монастиря в 1498 році були спалені татарами. Тому в 1514 році бернардини приступили до будови нового монастиря й костелу на взірць оборонної твердині з міцними мурованими стінами” [9, с. 40].

На жаль, до наших днів не збереглися й оборонні вали самбірської церкви, про які згадуються в джерелах. Др. Володимир Кобільник в розвідці “Історія самбірської церкви”, посилаючись на документ датований 20 листопада 1553 р., підписаний королевою Боною, засвідчує, що “королева Бона зізволяє перемиському й самбірському Владиці Антонові Радилівському побудувати в Самборі церкву серед оборонних мурів міста. Дня 20 січня 1554 р. дає навіть під будову церкви два городи, які звільняє від всяких міських оплат. За це мають самбірські українці вибудувати біля церкви оборонний мур і башту” [11, с. 4].

До пам'яток архітектури загальнодержавного значення, що знаходяться в Самборі належить Ратуша (1638–1668 рр., 1844 р.) (рис. 1); Бернардинський монастир (1709–1751) (рис. 2); Костел Святого Станіслава бернардинського монастиря (1751) та дзвіниця (1751); монастирські келії (1751); Єзуїтська колегія (1749); костел Св. Івана Хрестителя (1565–1574 рр., 1642 р.) (рис. 3) [1, с. 11].

Рис. 2. Костел Святого Станіслава Бернардинського монастиря

Вони розташовані переважно в центральній частині Самбора, яку називають Старим містом. Тут же знаходиться найбільша ринкова площа в Львівській області, що має 25480 кв. м. В неї вливаються десять вулиць з будівлями. В кам'яницях влаштовані двох- трьохярусні підвали, де, в часи середньовіччя, зберігали продукти. На площі Ринок височить архітектурна споруда, пам'ятка XVII ст., – Самбірська ратуша з годинником, яку видно майже звідусіль завдяки 40-ка метровій висоті. Дослідники називають декілька дат побудови Ратуші в Самборі – 1498 р., 1580 р. Зокрема, Машура Г., Каднічанський Д., Каднічанський А., Козар О. в краєзнавчому нарисі “Самбір і Самбірщина”, зазначають про те, що “до 1498 року у Самборі існувала дерев'яна ратуша на місці будинку Єзуїтської колегії. Того року на місто напали татари. Згоріла і ратуша, і старостинський замок, арсенал, костел Івана Хрестителя та інші будівлі. У 1580 році у центрі Ринкової площі почали будувати нову Ратушу з кам'яно-цегляними підвалами... у 1670 році добудували вежу” [1, с. 86]. У книзі “Замки і фортеці Західної України” Ореста Мацюка споруда датується XVII–XIX ст. [5, с. 75].

Недалеко від площі Ринок, на вул. Адама Міцкевича зберігся оборонний монастир Бернардинців з костелом Св. Станіслава. В будівлі монастиря зараз знаходиться самбірське училище культури, в костелі – зал органної та камерної музики. Тут чудесна акустика, а сам орган, реставрований естонськими майстрами у 1987 році, є одним з найкращих в Україні.

Рис. 3. Костел Св. Івана Хрестителя в Самборі

Площа та прилеглі вулички біля Ратуші – пішохідна зона, пройшовши якою можна потрапити на вул. П. Сагайдачного, де стоїть костел Івана Хрестителя. Спочатку він був дерев'яним. Спорудили його ще 1406 р. на місці костелу, переробленого з православної церкви, яка знаходилася на території князівського городища [1, с. 88]. Після пожежі 1498 року міщани звели мурований храм. За час свого існування храм декілька разів реконструювався, що обумовило таке різне датування цієї пам'ятки культури. Вражає інтер'єр храму, який поєднує елементи готики і ренесансу. Відомий краєзнавець Самбірщини Василь Семчишин привертає увагу до трьох пам'ятних таблиць, що є в середині костелу Івана Хрестителя. “Справа на підлястрі можна побачити вмуровану чавунну відливку з написом: “Janowi

III Sobieskiemu królowi pols., obrońcy Polski i Chrześcijaństwa, obywatela Sambora w dwusetną rocznicę odsieczy Wiednia, 12 września 1883 r. Tablicę tę położyli". Зліва є дві таблиці із чорного мармуру, встановлені в наш час двом самбірським ксьондзам: Анджею Клімашевському і Казиміру Мачинському: "Ks. Andrzej Klimaszewski z martwych wstaniec, żył 45 lat, święcenia kapłańskie 19.06.76. Do 29.08.91. pracował w archydiecezji Lwowskiej do śmierci dnia 14.06.95 r. Wiernie służąc Bogu i ludowi bożemu w parafii ściecia sw. Jana Chrzyciciela w Samborze. Wierni parafianie w drugą rocznicę śmierci". Друга таблиця з написом "Ks. Kazimierz Maczyński. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1950 r. w Rydze. Proboszczem parafii samborskiej był w latach 1966–1990 r. Duszpasterskę pełnił dla wiernych rejonu Samborskiego, Mościskiego i w kościele sw. Antoniego we Lwowie. W drugą rocznicę śmierci tablicę tę położyli wdzięczni parafianie i wychowankowie kapłani" [3, с. 31].

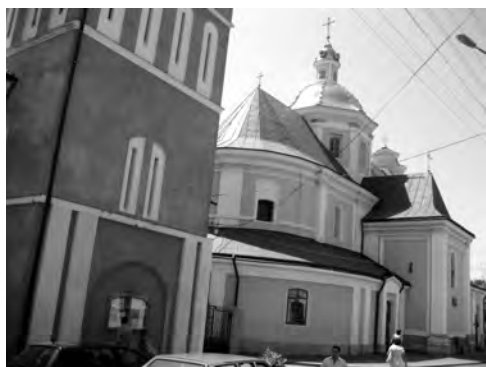

Рис. 4 . Церква Різдва Пресвятої Богородиці у Самборі

До пам'яток архітектури місцевого значення, що знаходяться в Самборі належать відомі об'єкти культури. Відомими вважаються ансамбль кам'яниць на площі Ринок (XVII–XX ст.); церква Різдва Пресвятої Богородиці (1728); монастир Бригідок (1-ша пол. XVII ст.); будинок гімназії (2-га пол. XIX ст.).

Особливу увагу привертає церква Різдва Пресвятої Богородиці, (рис. 4) яка розташована на вул. Церковній, 7. Тут зберігаються мощі Святого Валентина, (рис. 5) покровителя усіх закоханих. Їх автентичність підтверджує документ Папи Римського від 1759 р. Фрагмент черепа та кілька кісточок закували у невеличку скляну труну, поклали у саркофаг і 13 травня 1759 року доправили до Самбора. Відомо, що Святий Валентин був покровителем Перемисько-Самбірської єпархії. Очевидно з цієї причини його прах вийняли із землі на цвинтарі святої Прісцилли у Римі передали частину мощей на землю, покровителем якої був святий. Решта, за церковними джерелами, знаходяться у столиці Італії, в Болоньї, в кількох містах Франції, в Глазго (Шотландія), в Познані (Польща) [4]. До церкви Різдва Пресвятої Богородиці прибуває багато туристів щоб доторкнутися до мощів Святого Валентина та поклонитися ще одній святині, Чудотворній іконі Самбірської Богоматері.

Інші пам'ятки, наприклад, залишки міських оборонних споруд (оборонний двір, міський і цеховий арсенали), дзвіниця II пол. XIX ст., казино XVII – поч. XX ст., потребують свого подальшого дослідження.

Маловідомими та недослідженими пам'ятками культури є самбірські підземелля. Василь Семчишин у своїх краєзнавчих пошуках зазначає, що підземна забудова міста в давнину була досить розвиненою. Склепінчасті пивниці, в яких розташовувалися товарні склади для ринку, сягали двох-трьох, а в окремих місцях навіть чотирьох ярусів вглиб і поширювалися за межі будинків під площу та вулиці. У таких відсіках пивниць влаштовувалися вантажні люки для подачі товарів. Підземні складські квартали з'єднувалися між собою проходами, які вели під ратушу, костел. Можливо, вони виходили за межі міських укріплень, виконуючи таким чином і оборонну функцію [3, с. 32]. "Підземне царство", у значній мірі, збереглося до наших днів, але доступ до нього обмежений (потрібні дослідження).

Рис. 5. Мощі Святого Валентина

Фрагмент підземних тунелів було виявлено на початку 1980-х років при прокладанні водопроводу між вулицями Б. Хмельницького і А. Міцкевича (біля крамниці "Насіння"). Під час ремонту будинку на роздоріжжі вулиць І. Мазепи і П. Сагайдачного у 2001 р. і переобладнанні підземелля під зал ресторану "Львівська брама" виявлено ще один підземний тунель (його залишили для огляду). Дослідники вважають, що це частина стародавніх підземних тунелів, якими були пов'язані стратегічно важливі об'єкти у місті (ратуша, костел, замок). Фахівці стверджують, що, судячи з характеру цегляної кладки, тунель збудований у XVII або навіть XVI століттях [4].

В ході польових досліджень відбулася зустріч з головним архітектором м. Самбора Медведиком Богданом Михайловичем, з розповіді якого стало відомо що зараз самбірські підземельні ходи практично закриті, оскільки дослідження призупинено. Один підземний хід більш-менш обстежено, але спускатися туди небезпечно. Вхід в це підземелля знаходиться в приміщенні Приватбанк, що неподалік Самбірської ратуші. Закриті підземелля знаходяться на вулиці Шевченка, Бойківській та ін.

У Самбірському районі збереглися унікальні пам'ятки християнства, його культурні та сакральні осередки. Цікавими в туристичному плані є архітектурні споруди, свого роду, безцінні перлинки – дерев'яні церкви. Загалом, на Самбірщині знаходиться 43 дерев'яні церкви різних епох, збудовані в період до XX століття. З них, пам'ятками архітектури національного значення є: Рудківський Вознесенський костел 1728 року з вежею-дзвіницею XVII–XVIII ст.; дерев'яна церква Зіслання Святого

Рис. 6 . Церква Святого Миколи Чудотворця у Сприні

Духа з дзвіницею, збудована в 1671 році на місці старої, в с. Викоти. Святиня споруджена без жодного цвяха. На церкві є табличка з написом: “600-річчя церкви Зіслання Святого Духа, 1408–2008”; церква Воздвиження Чесного Хреста, збудована в 1734 р. в с. Воцанці; церква Різдва Пресвятої Богородиці в селі Зарайське, споруджена в 1634 році, а, за переказами, її перевезли зі с. Кобло Старосамбірського району. Ця церква пам'ятає всіляке лихо: напади турків, татар, москалів – ще з часів Першої світової війни. Дзвіницю

при церкві селяни побудували в XVIII ст. Поруч з церквою знаходиться цвинтар, на якому збереглися поховання з XVII ст. Він є пам'яткою старовини й нині потребує дослідження і реставрації.

Церква Святої Трійці 1671 р. в селі Мала Білина з добудованою дзвіницею в XIX ст., оббита білою вагонкою, вже мало нагадує про те, що вона є пам'яткою архітектури загальнодержавного значення.

Серед пам'яток архітектури місцевого значення Самбірського району, які можуть зацікавити туристів, є церква Преображення Господнього (1867), що знаходиться в селі Ковиничі. Вона стоїть при в'їзді у село, біля цвинтаря і цікава нестандартним виразним силуетом, нагадує оборонну будівлю. У інвентарі від 1839 р. подається опис дерев'яної церкви XVII–XVIII ст. Замість неї у 1891 р. споруджено нову дерев'яну тризрубну триверху будівлю. Є інформація, що існуючу церкву колись перенесли із с. Кульчиці, і, давніше, у ній охрестили гетьмана Петра Сагайдачного. Не може залишитися поза увагою дерев'яна церква Успення Пресвятої Богородиці (1610) у с. Долобів, яка входить до числа 10-ти найстарших храмів Львівської області [5, с. 516].

Захоплення викликає церква Святих Флора і Лавра в Кульчицях, збудована за правління князя Данила Галицького. Спорудження святині завершили тоді, коли князь Данило розгромив угорських бояр і, повертаючись додому, зі своєю дружиною відпочивав у Кульчицях. На честь його перемоги церкву назвали іменами святих Флора і Лавра [1, с. 99]. Храм виконував оборонну функцію, про що свідчать, збережені високі вали, якими обведена споруда. Автори краєзнавчого нарису “Самбір і Самбірщина” Г. Машура, Д. Кандічанський, А. Кандічанський,

О. Козар, зазначають, що саме в цій церкві хрестили майбутнього гетьмана українського козацтва Петра Сагайдачного.

Дерев'яні церкви збереглися і діють в селах: Кружики – церква Покрови Пресвятої Богородиці (1850); Погірці – церква Воздвиження Чесного Хреста (1750); Сприня – церква Св. Миколи Чудотворця (1750) (рис. 6); Сусолів – церква Введення в Храм Пресвятої Богородиці (1780); Чайковичі – церква Івана Хрестителя (1881) та ін.

Рис. 7. Костел Святої Катерини у Воютичах

церква прп. Онуфрія. За результатами польових досліджень стало відомо, що цю святиню розібрали та перенесли в інше місце. Сьогодні, на місці старої дерев'яної церкви прп. Онуфрія стоїть капличка Пр. Богородиці з написом: *“На цьому місці стояв престіл старої дерев'яної церкви прп. Онуфрія Великого, збудованої в 1740 році. У серпні 2009 р. стара будівля церкви була професійно демонтована та безоплатно передана для подальшої відбудови в Святогірський чоловічий монастир “Покладення Ризи Пресвятої Богородиці” УАПЦ (урочище “Свята Гора” між селами Ушня, Черемошня і Білий Камінь Золочівського району). На час освячення фігурки Матері Божої 8 листопада 2010 р. церква в монастирі повністю відбудована”.*

У селі Ваньовичі був дерев'яний храм Св. Архистратига Михайла, збудований 1882 року, який, в 2007 році, розібрали мешканці села. У селі Воля Блажівська дерев'яна церква Преображення Господнього, збудована 1792 року без єдиного цвяха, згоріла у 2009 р.

До маловідомих пам'яток культури Самбірщини належать римокатолицькі костели, такі як: Воютицький костел св. Катерини (рис. 7); костел Пр. Діви Марії Королеви Польщі у с. Берестяни, костел Св. Івана Хрестителя на якому є табличка з написом: *“Костел Івана Хрестителя збудовано 1908 р. Добудовано і посвячено 23.06.1990 р.”* Поруч з костелом збудована каплиця та дзвіниця. По визначних місцях польської історії та культури можуть бути створені туристичні маршрути. Є згадки про монастирі, які споруджувалися на цій території в період середньовіччя. Зокрема, в урочищі Монастирець, біля села, був такий монастир. За переказами місцевих жителів він знаходився на так званій “Тітлеровій

горі”. Так називають підвищення у вигляді трикутника, об яке опираються три села – Монастирець, Лукавиця, Лопушна (Лопушно). У XVIII ст. в селі Велика Хвороща теж існував жіночий монастир 1686 року. В с. Велика Білина під управою отців Василіян було засновано монастир, який мав велике релігійне значення для парафіян, тому що в ньому містився чудотворний образ “Успіння Божої Матері” [6, с. 5].

Про монастир в селі Лука згадують дослідники М. Косак, М. Ваврик Зокрема, М. Косак, в шематизмі Провінції Св. Спасителя в розділі Монастирі в архієпархії Львовської 1867 року, зазначає дві дати: 1617 р. – ? 1711 – ? які мають відношення до монастиря та подає відповідний опис: “п. 5 Лука, св. Троїцький властиво “Монастир”, коло села Луки в. обв. Колом. Десь по р. 1600 купив Лавро Хурчковичь, подданий Потоцьких два ґрунта і заложив на них монастирь. Вь р. 1617 подтвердили Стефань Потоцький и его жена Марія Могилянка, донька Шеремія, господара молдавського фундацію Хурчковича, додаючи при том монастиреві зь своєї сторони ґрунт над самим Днестром, коло “броду Иссаковского”, аби монахи моленія за фундаторовь щодень

Рис. 8. Місце Богоявлення Божої Матері в с. Лука

Рис. 9. Святе джерело біля церкви Стрітення в с. Велика Білина

отправлялі. Строитель монастыря Отець Макарій був на Соборе в Уневе в. р. 1711. Монастирь той знесено в. р. 1789, а фундацію продано в. р. 1801 Маврикію Іосифови Ценському за 25 000 зр.” [7, с. 148].

Михайло Ваврик, зазначає, що монастир споруджено близько XVII ст. “Дубенська нарада 1745 р. дня 19.10. поділила Сватопокровські монастирі на дві категорії: само визначальні, та такі, що в злуці з іншими, були б спроможні утримати численнішу братію. До першої категорії зараховано сім монастирів: Білосток, Вінець, Крехів, Мильці, Овруч, Почаїв та Унів. До другої категорії – 31: Лаврів, Лішня, Львів (св. Юра), Погоня, Підгірці та ін. До цих монастирів, що увійшли до другої категорії було прилучено 61 монастирків: Білина, Болохів, ... Гошів, Жовква, ... Лука ...” [8, с. 25–27]. Вивчаючи події того часу,

дослідник констатує, що в Луках монастир перейшов до унії в 1691 р. Його ліквідовано в 1700 р. [8, с.189].

В селі Лука стоїть нова капличка Матері Божої, збудована сім років тому. Поруч з нею є залишки з дуба, увінчані церковною банею (рис. 8). За переказом місцевих жителів капличка поставлена в честь Богоявлення Божої Матері. На цьому місці ріс дуб. Коли його хотіли зрізати мешканці села, на зрізі дерева з'явилася тінь Божої Матері. Тому дві частини зрізаного дуба покладено на землю та покрито банею. Це місце стало об'єктом прощі християн. Про те, що в селі колись був монастир його жителі нічого не знають. Такі місця мають для віруючих особливу цінність та можуть відіграти значну роль у становленні та розвитку паломницького туризму в регіоні.

Не можливо залишити поза увагою дерев'яну церкву Стрітеня Господнього (1836) в селі Велика Білина, яка стоїть, на підвищенні в лісі, в справді благодатному куточку, можливо на місці колишнього монастиря. На подвір'ї церкви б'є святе джерело, з якого тече вода (рис. 9). Воду цю не так просто набрати, оскільки біля джерела багато комах, які "охороняють його". Поруч будується нова дерев'яна церква, але в ній вже безперервно відправляють служіння. Загалом, історія дерев'яних церков в селах Велика Білина та Мала Білина потребує подальших досліджень, оскільки церква в Великій Білині побудована пізніше, ніж була споруджена церква в Малій Білині. Тому, невідомо, де ж таки існував колись монастир – в Великій Білині чи Малій Білині ?

Отже, Самбірщина, з її багатою та самобутньою історико-культурною спадщиною – туристично привабливий куточок Прикарпатського краю. Безцінні пам'ятки зберігалися віками, пережили буремні віхи історії, цінувалися й шанувалися предками та передалися нащадкам. А тому, одним із стратегічних напрямків розвитку туризму в регіоні є подальше дослідження та освоєння його культурного потенціалу, який може зацікавити вітчизняного та зарубіжного туриста і всіх, кому небайдужа культура та історія рідного краю.

ДЖЕРЕЛА:

1. *Машура Г.М., Кандічанський Д. А., Кандічанський А.Г., Козар О.П.* Самбір і Самбірщина [Текст] / Г. М.Машура, Д. А. Кандічанський, А. Г. Кандічанський, О.П. Козар. – Дрогобич: «Коло», 2005. – 288 с.
2. *Мацюк О.* Замки і фортеці Західної України. Історичні мандрівки [Текст] / О. Мацюк. – Львів: «Центр Європи», 2005. – 199 с.
3. *Семчишин В.* З історії Самбора // Літопис Бойківщина. – ч. 2/77(88). – ЗСА-Канада-Україна 2000 р. – С.25-35.

4. *Гамаш Дмитро*. “Мощі святого Валентина зберігаються в Самборі” [Електронний ресурс]: “Газета по-українськи”. – 2006 – № 67 – Режим доступу: <http://gazeta.ua/post/104077>.
5. *Царик З., Царик М.* 100 втрачених дерев'яних церков Західної України [Текст] / З. Царик, М. Царик. – Львів: Ліга-Прес, 2004. – С. 12.
6. *Артимович В.* Велика Білина і довкілля [Текст] / В. Артимович. – Львів: Євросвіт, 2003. – С. 5.
7. *Косак М.* Шематизм Провінції Св. Спасителя. р. II. Монастирі в архієпархії Львовской [Текст] / М. Н. Косак. – Львів, 1867 – С. 148.
8. *Ваврик М.* Нарис розвитку Василіянського чина XVII–XX ст. Топографічно-статистична розвідка [Текст] / Ваврик М. ЧССВ, Рим, 2006 – 560 с.
9. *Скорик М.* Походження назви міста Самбора // Літопис Бойківщини. – Самбір, 1935. – Ч. 5.– С. 40–50.
10. *Історія міст і сіл Української РСР. Львівська область.* – К.: Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1968. – С. 640–687.
11. *Кобільник В.* Історія самбірської церкви // Літопис Бойківщини. – Самбір, 1937. – Ч. 9. – С. 1–7.

Мирослава ЮНКО

**ДОСТОПРИМЕЧАТНОСТІ ІСТОРИЧЕКОГО І
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДІЯ САМБОРСЬКОГО РАЙОНА – ЯК
ОБ'ЄКТИ ТУРИСТИЧЕСЬКОЇ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТІ
ПРИКАРПАТІЯ**

Стаття посвячена дослідженню культурного насліддя Самборського району Львівської області. Сосредоточено увагу на культурних достопримечательностях краю, имеющих туристическую привлекательность.

Ключевые слова: культурное наследие, достопримечательности культуры.

Myroslava YUNKO

**MONUMENTS OF CULTURAL HERITAGE OF SAMBIR
REGION – OBJECTS OF TOURIST ATTRACTION OF
PRYKARPATTYA**

Articles devoted to the study of cultural heritage in Sambirsky district, Lviv region. The main idea of the article focuses on the cultural tokens of region with tourist attractiveness.

Keywords: Cultural heritage, cultural monuments.